

Stadsbyggnadsnämnden

Yttrande över förslag till vatten och avloppsplan för Eskilstuna kommun

Förslag till beslut

Nämnden godkänner yttrandet och översänder det till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har skickat förslag på Vatten och avloppsplan för Eskilstuna kommun på remiss då kommunledningskontoret inkommit med en skrivelse i ärendet KSKF 2016:488, daterad den 16 september 2016. Remissvar ska inkomma till kommunstyrelsen senast den 28 januari 2017.

På senare tid har behovet av en samlad planering för all typ av vatten- och avloppsförsörjning blivit tydligare. Att inom kommunkoncernen gemensamt planera för utbyggnad, förnyelse och andra åtgärder är en nödvändighet för en fungerande vatten- och avloppsförsörjning för såväl befintlig som nytillkommande bebyggelse. En god framförhållning som grund för planering av åtgärder ökar möjligheten för kommunens förvaltningar och bolag att planera sina investeringar. På så vis kan en mer hållbar ekonomisk situation skapas.

Remissförslaget omfattar:

1. Vatten- och avloppsöversikt - bakgrund, förutsättningar, roller, med bilagor tillhörande ärendet.
2. Vatten- och avloppsplan för Eskilstuna kommun med bilagor tillhörande ärendet.
3. Riktlinjer för vatten- och avloppsplanering i Eskilstuna kommun – processen för vatten- och avloppsplanearbetet.
4. Åtgärder enligt Riktlinjer för vatten- och avloppsplanering – utveckling av processen.
5. Vatten- och avloppslösningar i väntan på utbyggd allmän vatten- och avloppsanläggning.

Vatten- och avloppsplanen beskriver vilka vatten- och avloppslösningar som planeras för olika områden med befintlig bebyggelse. I förslaget till vatten- och

avloppsplan hanteras tillämpningen av Vattentjänstlagen, vilket resulterar i ett förslag på utbyggnadsplan innehållande 12 områden med totalt cirka 800 befintliga bostäder.

Yttrande

Stadsbyggnadsnämnden anser att förslaget till vatten- och avloppsplan är ett viktigt verktyg för att strategiskt och kostnadseffektivt möta de utmaningar som kommunkoncernen står inför i planerings- och genomförandeprocessen samt hanteringen av enskild VA-försörjning. Vatten- och avloppsplanen kommer att underlätta stadsbyggnadsförvaltningens del av det kommunkoncerngemensamma arbetet för en långsiktigt trygg och hållbar VA-försörjning. En VA-försörjning där vattenförsörjning och avlopp säkerställs i ett större sammanhang med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

Arbetet med vatten och avloppsplanen har identifierat att processen inom kommunkoncernen delvis behöver byggas upp och delvis behöver den befintliga processen utvecklas och kvalitetssäkras. För detta ändamål har Riktlinjer för VA-planering samt åtgärder enligt dessa tagits fram (se Bilaga 6 Åtgärder enligt riktlinjer för VA-planering).

Riktlinjerna (totalt 27 stycken) är grupperade enligt; *Organisation och ansvar, kommunikation, Planer och program, ekonomi och finansiering, Små Avlopp, dvs mindre enskilda VA-anläggningar för enstaka fastigheter, Allmänna VA-anläggningen, Utbyggnad av allmänt VA, Avtalsanslutningar till den allmänna VA-anläggningen*. Respektive riktlinje har ett antal åtgärder kopplade till sig. Till respektive åtgärd specificeras ansvarig förvaltning, berörd förvaltning och tidsperiod för genomförande anges. Under 2017-2018 konstaterar Stadsbyggnadsnämnden att resurser kommer att krävas för att förslag till riktlinjer och åtgärder ska efterlevas.

Organisation och ansvar

Enligt riktlinjer och åtgärder ska en tydlig ansvarsfördelning mellan förvaltningar och bolag i organisationen, samt vilka frågor som kräver formella beslut (Kommunfullmäktige, Kommunstyrelse, nämnder, bolagsstyrelser) och i vilka frågor beslut kan fattas på tjänstemannanivå arbetas fram. Åtgärder kopplat till detta är tidsatt till 2017. Även inom respektive del i organisationen ska ansvarsfördelningen tydliggöras för berörda roller. Samarbete krävs både i planerings- och utförandeskede.

Under 2017 innebär det att stadsbyggnadsförvaltningen kommer behöva avsätta resurser för:

- Ta fram en checklista för den generella ansvarsfördelningen mellan de berörda förvaltningarna. I de fall flera förvaltningar är berörda ska en huvudansvarig förvaltning utses.

- Ta fram en ärendehanteringslista som beskriver ansvarsfördelningen och arbetsgången för olika typer av VA-ärenden, som berör flera förvaltningar. Det kan t.ex. handla om utbyggnad i omvandlingsområden, hur VA-utredningar ska beställas och hanteras när de är klara, beviljande av förhandsbesked och bygglov. Säkra sökandes uppgifter om VA-lösning vid förhandsbesked
- Ta fram en checklista för vilka typer av beslut som kan fattas på tjänstemannanivå och vilka ärenden som kräver politiska beslut.

Enligt riktlinjer och åtgärder ska berörda förvaltningar och bolag inom kommunens organisation utveckla ett väl fungerande samarbete inom frågor som berör VA-försörjningen i hela kommunen. Kommunledningskontoret ansvarar för att utveckla samarbetet.

Under 2017 innebär det att stadsbyggnadsförvaltningen kommer behöva avsätta resurser för:

- Strategiska VA-frågor ska tas upp i PUG Miljö och samhällsbyggnad resp Tillsyn och kontroll.
- Utse en ansvarig kontaktperson för varje förvaltning/avd som ska kunna delta i det gemensamma proaktiva och operativa arbetet. I kontaktpersonens uppgift ingår att fördela info/fakta till sina kollegor

Stadsbyggnadsnämnden önskar

- ett förtydligande kring var strategiska VA-frågor ska behandlas då frågan är tvärssektoriell och berör PUG Miljö och samhällsbyggnad resp Tillsyn och kontroll.
- att tidsperiod för genomförande av respektive åtgärd förtydligas då flertalet av åtgärderna torde sträcka sig över fler år/årligen och därmed kräver planering av resurser.

Stadsbyggnadsnämnden ställer sig positiva till riktlinjen kring det forum där eventuella målkonflikter mellan kommunens strategiska planer ska lösas och konsekvenser beskrivas i ett tidigt skede. Åtgärden behöver dock specificeras gällande forumets ansvar och mandat.

Kommunikation

Kommunikationen med medborgare avseende VA-försörjningen ska vara tydlig och utgå från ett kundperspektiv vilket Stadsbyggnadsnämnden tycker det är en viktig utgångspunkt. Medborgare ska få samstämmig information gällande VA-frågor och det ska vara tydligt vilken del av kommunkoncernen de ska vända sig till med respektive fråga.

Under 2017-2018 innebär det att stadsbyggnadsförvaltningen kommer behöva avsätta resurser för:

- Ta fram gemensamt informationsmaterial för olika typer av VA-frågor, som finns lättillgängligt för alla tjänstemän, medborgare och politiker. Informationsmaterialet ska tas fram koncernövergripande. Frågorna kan t.ex. handla om anslutning till den allmänna VA-anläggningen, krav på enskilda anläggningar, utbyggnad mm.
- Ta fram checklistor som ska användas bland tjänstemännen för att kunna hänvisa kunder till rätt organisation/person. Detsamma gäller även kundcenter.
- Det ska finnas länkar till kommunens respektive EEM:s hemsidor om allmän respektive enskild VA-försörjning.

Stadsbyggnadsnämnden tycker att det är viktigt att alla medborgare ska kunna få tydlig och enhetlig information om vilken typ av VA-försörjning som är aktuell i varje område i kommunen och den ska vara tillgänglig såväl via webb som telefon.

Under 2017 innebär det att stadsbyggnadsförvaltningen kommer behöva avsätta resurser för:

- Alla områden i kommunen ska vara klassade som någon typ av VA-planområde; Allmänt VA-område, VA-utbyggnadsområde, VA-utredningsområde, VA-bevakningsområde eller Enskilt VA-område. Det ska beskrivas vad de olika klassningarna innebär för fastighetsägarna.
- Ta fram en rutin för hantering av VA-frågor i VA-planområdena gällanden t.ex. bygglov, tillsyn, tillstånd, detaljplanering osv.
- Information gällande VA-försörjning och frågor som påverkar den, t ex detaljplaneläggning, ska finnas tillgänglig via kommunens och Eskilstuna Energi och Miljö's hemsidor, samt via kommunens digitala karttjänst. Varje förvaltning säkerställer att informationen på respektive hemsidor stämmer överens och är aktuell. Den som äger frågan ansvarar för informationen.

Stadsbyggnadsnämnden önskar att tidsperiod för genomförande av respektive åtgärd förtydligas då flertalet av åtgärderna torde sträcka sig över fler år/årligen/ajourhållning och därmed kräver planering av resurser.

Planer och program

Stadsbyggnadsnämnden önskar ett förtydligande kring åtgärden kopplad till översiktsplanens revidering. Vid revidering/ny översiktsplan beaktas VA-planeringen. VA-planeringen kommer dock inte att vara styrande gällande bebyggelseutvecklingen vilket bör förtydligas i egen åtgärd.

VA- planen kommer att vara en *av flera aspekter* för kommande detaljplaneprioritering i Stadsbyggnadsnämnden vilket bör förtydligas i åtgärden. När VA-planen upprättas och revideras ska behov av detaljplan bedömas för de områden som planeras ingå i verksamhetsområde för allmänt VA.

Stadsbyggnadsnämnden vill understryka vikten att en revidering av VA-planen beaktar översiktsplanens intentioner. Tillika att förändringar av den allmänna VA-anläggningen anpassas till intentionerna i översiktsplanen i sin utformning och dimensionering samt att vid planering av åtgärder på den allmänna anläggningen ska en avstämning göras med intentionerna i översiktsplanen.

Stadsbyggnadsnämnden ställer sig positiv till åtgärd gällande utbildning bland berörda förvaltningar och nämnder om lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster, så att alla är införstådda med vilka krav som ställs.

Ekonomi och finansiering

Enligt ställningstaganden och åtgärder ska alla förvaltningar och bolag ges tillräckliga resurser för att kunna uppnå de mål rörande VA-försörjningen som är fastslagna i Vattenplanen, liksom de åtgärder som beslutas i VA-planen. Behovet av resurser i enlighet med VA-planens och andra planers åtgärder samt övriga arbetsuppgifter ska beaktas vid resursplanering och budgetarbete. Stadsbyggnadsnämnden önskar att tidsperiod för genomförande av respektive åtgärd förtydligas då flertalet av åtgärderna torde sträcka sig över fler år/årligen/ajourhållning och därmed kräver planering av resurser. Stadsbyggnadsnämnden konstaterar att det kommer krävas erforderliga resurser inom Stadsbyggnadsförvaltningens olika delar.

Små Avlopp, dvs mindre enskilda VA-anläggningar för enstaka fastigheter

I de områden som även fortsättningsvis kommer att ha enskild VA-försörjning i form av små avlopp ska det vara tydligt vilka krav som ställs på de enskilda anläggningarna.

Under 2017-2018 innebär det att stadsbyggnadsförvaltningen kommer behöva avsätta resurser för:

- Tillämpa riktlinjer om vilka generella krav som ställs på små avlopp. Riktlinjerna beskriver vilka krav som ställs på fastighetsägarna.
- Uppdatera kontinuerligt informationsmaterialet, som beskriver vilka krav som ställs på små avlopp i kommunen utifrån riktlinjerna.
- Uppdatera kontinuerligt informationsmaterial som beskriver kommunens ställningstaganden gällande gemensamhetsanläggningar och vilka rådgivningstjänster som kan erbjudas.

Stadsbyggnadsnämnden önskar att tidsperiod för genomförande av respektive åtgärd förtydligas då flertalet av åtgärderna torde sträcka sig över fler år/årligen/ajourhållning och därmed kräver planering av resurser.

Utbyggnad av allmänt VA

Eskilstuna kommun ska ha en aktuell plan för utbyggnad av den allmänna VA-anläggningen. Planen ska baseras på prioriteringsgrunder utifrån miljö- och hälsoskyddsaspekter samt ekonomiska förutsättningar och samhällets utveckling, dvs såväl ställningstaganden i ÖP som relevanta lagkrav (PBL, MB, vattentjänstlagen etc.). Stadsbyggnadsnämnden anser att detta ställningstagande är centralt.

Under 2017 innebär det att stadsbyggnadsförvaltningen kommer behöva avsätta resurser för:

- Ta fram en plan för utbyggnad av den allmänna anläggningen enligt angivna prioriteringsaspekter.
- Ta fram en rutin för hur utbyggnadsplanen ska aktualitetsprövas.
- Tidplaner för VA-utbyggnad ska vara väl förankrade hos respektive förvaltning och bolag, liksom hos berörda myndigheter, så att nödvändiga personalresurser kan säkerställas över tid.
- Förankra utbyggnadsplanen och dess tidplan med berörda förvaltningar, liksom tillsynsmyndigheten, i samband med upprättande och revidering av planen.
- Säkerställ att utbyggnadsplanen finns med som en del av verksamhetsplaneringen för berörda förvaltningar och bolag så att behovet av personalresurser inkluderas i det kontinuerliga budgetarbetet.
- I de områden som ska anslutas till den allmänna VA-anläggningen ska det vara tydligt vilka krav som ställs på de enskilda anläggningarna i väntan på VA-utbyggnad

Avtalsanslutningar till den allmänna VA-anläggningen Fastigheter eller gemensamhetsanläggningar utanför verksamhetsområde för allmänt VA

Stadsbyggnadsförvaltningen berörs av Principer för anslutning, problembeskrivning av processen och att formulera behov av åtgärder som framkommer av den.

Övriga synpunkter

- Aktuella områden skulle behöva få tydligare benämningar för att kunna lokalisera/orientera sig utan kartmaterial
- Inriktningen är att den geografiska informationen samlas i Eskilstunakartan, vilken samlar information från både stadens förvaltningar och de

kommunägda bolagen. Allt nytt kartmaterial, eller information som på annat sätt är geografiskt knutet, som produceras inom ramen för VA-planen ska också publiceras i Eskilstunakartan. Syftet är att samla all geografisk information på ett ställe och nå ut med den till alla som berörs. Stadsbyggnadsnämnden ställer sig positiva till denna inriktning med undantag för säkerhetsklassad data till exempel färskvatten (se 1.2 VA-planens uppbyggnad).

STADSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Marianne Hagman
Förvaltningschef

Mats Hällnäs
Utvecklingschef

Beslutet skickas till kommunstyrelsen